

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีขั้นตอนหรือกระบวนการเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการจัดการฝึกอบรม ซึ่งการฝึกอบรมที่จัดอยู่ในปัจจุบันจัดโดยหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน โดยจัดตามแนวคิดของตนเองที่เกิดจากการปฏิบัติมากกว่าหลักทฤษฎี ด้วยเหตุนี้การฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์จึงมีความหลากหลายผู้วิจัยจึงได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเพื่อนำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์ ซึ่งจะเป็นแนวปฏิบัติกลาง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตามขั้นตอนการวิจัย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรมป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ จำนวน 21 คน จากหน่วยงานต่างๆ คือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 5 คน สังกัดกรุงเทพมหานคร 6 คน สังกัดองค์กรเอกชน 4 คน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 6 คน โดยผู้เชี่ยวชาญต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีหน้าที่ฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์ สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ มาไม่น้อยกว่า 2 ปี และต้องเคยผ่านการจัดการฝึกอบรมมาไม่น้อยกว่า 5 ครั้งและ/หรือ
2. มีประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์ สำหรับบุคลากรทางการแพทย์

ตอนที่ 2

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบระบบ 2 ท่าน และด้านการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์ 3 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามปลายเปิด 1 ข้อ ใช้ในการสอบถามรอบที่ 1 จำนวน 3 ตอน รอบที่ 2 และ รอบที่ 3 เป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 11 ขั้นตอนการฝึกอบรม และแยกเป็นข้อย่อย 241 ข้อ แบบสอบถาม 2 รอบ มีข้อความซึ่งเหมือนกับรอบที่ 3 ทุกประการต่างกันว่ารอบที่ 3 จะมีค่าสถิติที่คำนวณจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แสดงไว้ทุกข้อ

ตอนที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในตอนี่ 2 นี้ เป็นแบบประเมินการรับรองต้นแบบชิ้นงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขต้นแบบชิ้นงานการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัย ออกเป็น 3 ขั้น คือ

1. การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์
2. การรับรองรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์
3. การปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์

ขั้นที่ 1 การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นความคิดเห็นร่วมกันและสอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 ท่าน จำนวน 3 รอบ โดยนำข้อมูลแต่ละรอบมาวิเคราะห์ และส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญพร้อมกับผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 ในกรณีที่ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่ตรงกันและ/หรือไม่สอดคล้องกัน ผู้เชี่ยวชาญ ก็สามารถแก้ไขได้หรืออาจยืนยันคำตอบเดิมของตน

ขั้นที่ 2. การรับรองรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์

เมื่อผู้วิจัยสร้างรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์แล้วได้สร้างแบบประเมินการรับรองรูปแบบ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและรับรองรูปแบบที่ได้สร้างขึ้น

ขั้นที่ 3. การปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินการรับรองรูปแบบมาปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของรูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลจากแบบสอบถามรอบที่ 1 มาวิเคราะห์โดยนำข้อกระทงต่างๆ มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 หลังจากได้รับข้อมูลกลับคืนมาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile range) ในทุกข้อคำถาม แล้วแสดงค่าสถิตินั้น ลงในแบบสอบถามที่ส่งกลับให้ผู้เชี่ยวชาญในรอบต่อไป

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าสถิติสำหรับการพิจารณาข้อกระทงที่จะเป็นขั้นตอนและรายละเอียดของขั้นตอนการฝึกอบรมที่จะนำไปใช้ คือข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ หรือ มากกว่า 3.50 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เท่ากับหรือน้อยกว่า 1.50 โดยพิจารณาจากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบสุดท้าย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์ ทำให้ผู้วิจัยได้ขั้นตอนในการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์ จำนวน 11 ขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม
2. การกำหนดนโยบายการฝึกอบรม
3. การกำหนดวัตถุประสงค์การฝึกอบรม
4. การจัดบุคลากรการฝึกอบรม
5. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการฝึกอบรม
6. การดำเนินงานการฝึกอบรม

7. การกำหนดเกณฑ์การเลือกใช้สื่อในการฝึกอบรม
8. การจัดหลักสูตรการฝึกอบรม
9. การจัดสรรงบประมาณการฝึกอบรม
10. การประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรม
11. การปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรม

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ได้แก่

1. การหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม การจัดการฝึกอบรม ควรมีการหาความต้องการจำเป็นจากบุคคลต่อไปนี้ ผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรม หัวหน้าหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน โดยใช้แบบสอบถาม

2. การกำหนดนโยบายการฝึกอบรม การจัดการฝึกอบรมควรมีการกำหนดนโยบายการฝึกอบรม ดังต่อไปนี้ สนับสนุนให้มีการอบรมทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ในการเสริมสร้างทักษะการให้การศึกษา โดยการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะการฝึกอบรม ส่งเสริมให้ ผู้เข้ารับการอบรมได้กลับไปปฏิบัติงานจริง มีการควบคุมประเมินผลการปฏิบัติงานหรือนิเทศก์งานของผู้ที่ผ่านการฝึกอบรม ให้หัวหน้างานสนับสนุนให้บุคลากรทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ คัดเลือกคนที่สมัครใจจะฝึกอบรมให้สามารถนำไปปฏิบัติงานจริงได้ ให้มีการติดตามนิเทศก์งาน มีการรับฟังความคิดเห็นจากระดับล่างมาสร้างนโยบาย มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์บริการให้ชุมชนรับทราบ มีการการฝึกอบรมให้กับทุกสถานบริการด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง จัดอบรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งกลุ่มที่ได้รับการอบรมแล้วกับกลุ่มที่ยังไม่ได้รับการอบรม ควบคุมคุณภาพของ ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรม การเสริมสร้างความรู้แก่ผู้ที่ทำหน้าที่วิทยากรให้ทันสมัยและไปในแนวทางเดียวกัน ให้บุคลากรทางการแพทย์มีความรู้เรื่องการให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์ มีการอบรมให้กับสถาบันการศึกษาที่ผลิตบุคลากรสาธารณสุข ให้มีคณะกรรมการที่มีความรู้เรื่องโรคเอดส์และกระบวนการให้การศึกษา กำหนดนโยบาย วางแผน ติดตาม พัฒนาและประเมินผล

8. การกำหนดวัตถุประสงค์การฝึกอบรม การจัดการฝึกอบรมควรมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้และทักษะในการให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ สามารถช่วยให้ผู้เข้ารับการปรึกษาเรื่องโรคเอดส์แก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล มีทักษะต่างๆ ในการปรึกษา เช่น ทักษะการ ใส่ใจ ทักษะการฟัง ทักษะการสะท้อนความรู้สึก ฯลฯ มีทักษะในการนำเอากระบวนการ เทคนิคต่างๆ มาผสมกลมกลืนและเอื้ออำนวยให้ client ได้เกิดการเรียนรู้และตัดสินใจด้วยตนเอง มีทักษะการให้การปรึกษาหลังเจาะเลือด เสริมสร้างความรู้ เกี่ยวกับโรคเอดส์ พัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน ช่วยให้ผู้เข้ารับการปรึกษาลดความเครียดใน การปฏิบัติหน้าที่การให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ มีทัศนคติที่ดีต่อการให้การปรึกษา มีความรู้ในการจัดหน่วยงานการให้การปรึกษา มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง มีความรู้เรื่องเงื่อนไขที่จำเป็นต่อการพัฒนาจิตใจ มีความมั่นใจที่จะไปปฏิบัติงานจริง ทราบความก้าวหน้าของการดูแลรักษาผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ มีความรู้เรื่องสตรี เด็ก สังกศมีความรู้เรื่องเพศศึกษา มีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อเรื่อง เพศศึกษา มีความรู้ต่อสถานการณ์โรคเอดส์ที่ทันสมัย และมีความรู้เรื่องคุณสมบัติที่ดีของผู้ให้คำปรึกษา

4. การจัดบุคลากรการฝึกอบรม การจัดการฝึกอบรมกล่าวถึงบุคลากร 2 คนคือ ผู้จัดการฝึกอบรมและวิทยากรการฝึกอบรม โดยคุณลักษณะและคุณสมบัติของทั้ง 2 คนได้แก่

คุณสมบัติและลักษณะของผู้จัดการฝึกอบรม ผู้จัดการควรเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการฝึกอบรม เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการฝึกอบรม มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นผู้ประสานงานที่ดี มีความรู้เรื่องกระบวนการให้การปรึกษา หลักการประเมินผล เครื่องข่ายผู้ให้บริการปรึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีอยู่แล้ว มีอำนาจตัดสินใจพอสมควร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการบริหารและการจัดการ

คุณสมบัติและลักษณะของวิทยากร วิทยากรควรเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีการสื่อสารที่ดี มีประสบการณ์ด้านการให้การปรึกษาทั่วไป และการให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ มีความไวต่อความรู้สึกของผู้เข้ารับการอบรม มีบุคลิกเยือกเย็น สุขุม มีวุฒิภาวะ อายุ วุฒิศึกษา และอารมณ์จิตใจพอสมควร มีศรัทธาชีวิต มีอารมณ์ขัน มีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ควรเป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคยได้รับการอบรมด้วยตนเอง รวมทั้งเคยได้รับการอบรม การเป็นวิทยากรด้านการให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ เป็นคนมองโลกกว้าง ไม่ลำเอียง มองโลกแง่ดี มีความอดทน มีความจริงใจตั้งใจช่วยเหลือผู้อื่น ควรเป็นผู้ที่อยู่ในทีมเดียวกันหรือใช้หลักสูตรเดียวกัน และมีความหลากหลายแต่ละสาขาวิชา

วิทยากรพิเศษในการฝึกอบรม ควรมีวิทยากรที่มีความรู้และหน้าที่ดังต่อไปนี้ มีความรู้ด้านจิตวิทยาการให้การปรึกษา มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับผู้ติดเชื้อ เป็นบุคลากรด้านสาธารณสุข มีความรู้กว้างขวางและทันสมัยเรื่องโรคเอดส์

5. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการฝึกอบรม การจัดการฝึกอบรมควรมีกลุ่มเป้าหมายที่มีคุณลักษณะและคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย ไม่จำกัดว่ากลุ่มเป้าหมายสังกัดใดแต่มีความเกี่ยวข้องกับงาน

อาจเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลหรือสถานอนามัย หรือหน่วยงานเอกชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือ กระทรวงมหาดไทย หรือ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม หรือ กระทรวงศึกษาธิการ หรือ กรุงเทพมหานคร หรือ ทบวงมหาวิทยาลัย

วุฒิการศึกษาของกลุ่มเป้าหมาย ควรเป็นผู้จบการศึกษาด้านใดก็ได้ ในระดับใดก็ได้ คุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมาย ควรเป็นผู้ที่สนใจที่จะเป็นผู้ให้การปรึกษา เป็นคนเปิดกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ได้รับมอบหมายงานบริการปรึกษาหลังการฝึกอบรม มีทัศนคติและพื้นฐานทางจิตใจในการเข้าใจบุคคลอื่น ช่วยเหลือบุคคลอื่น และมีทัศนคติที่ติดต่อกับงานบริการปรึกษา และโรคเอดส์ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานกับผู้ติดเชื้อ หรือเป็นผู้ติดเชื้อที่ได้รับการพิจารณาว่าจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้ เป็นคนกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น จริงใจ จริงจัง เสียสละ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรร และรู้จักวิพากษ์วิจารณ์

6. การดำเนินงานการฝึกอบรมผู้ให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ การจัดการฝึกอบรมควรมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ผู้รับผิดชอบดำเนินการ อาจให้ทุกหน่วยงานสามารถดำเนินการได้เอง หรืออาจให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเป็นคณะกรรมการเพื่อดำเนินการ หรืออาจดำเนินการโดยกรมสุขภาพจิต กองโรคเอดส์ หรือองค์กรเอกชน

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม ควรจำกัดจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมครั้งละไม่เกิน 25 คน

สถานที่จัดการฝึกอบรม ควรเป็นสถานที่แยกจากที่ทำงาน คือจัดฝึกอบรมนอกสถานที่ เป็นที่เงียบสงบเป็นส่วนตัว เป็นสถานที่พักได้ ห้องประชุมใหญ่สำหรับสอนและห้องเล็กสำหรับกลุ่มย่อย และมีการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว

7. การกำหนดเกณฑ์การเลือกใช้สื่อในการฝึกอบรม การจัดการฝึกอบรมควรมีเกณฑ์การเลือกใช้สื่อ ดังต่อไปนี้ สื่อที่ใช้ควรช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม ช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมมีแนวคิด (Concept) อย่างเดียวกัน ช่วยให้คุณภาพของการอบรมดีขึ้น ช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้ได้ปริมาณมากขึ้นในเวลาที่จำกัด ช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมประทับใจและความรู้สึกและทำอะไรได้เร็วขึ้น ช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้สิ่งที่ลำบากได้ง่ายขึ้น ช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมประสบความสำเร็จง่ายขึ้น สื่อที่ใช้ควรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมาย รูปแบบ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของการใช้สื่อของการฝึกอบรม รวมทั้งเหมาะสมกับลักษณะของผู้เข้ารับการอบรม

8. การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ การจัดการฝึกอบรมควรจัดหลักสูตรดังต่อไปนี้

ระยะเวลาการฝึกอบรม ควรจัดหลักสูตร 5 วัน 4 คืน หรือ ประมาณ 40 ชั่วโมง
สัดส่วนของเนื้อหา ด้านทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติ หลักสูตรมีการบรรยายร้อยละ 25 ของเวลา ฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 75 ของเวลาทั้งหมด
สัดส่วนของเนื้อหา โรคเอดส์ การให้การปรึกษา และเนื้อหายืดหยุ่นตามกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม

หลักสูตรควรแบ่งเป็นเนื้อหาเรื่องโรคเอดส์ ร้อยละ 10 ของเวลาทั้งหมด เนื้อหาเรื่องการให้การปรึกษา ร้อยละ 70 ของเวลาทั้งหมด เนื้อหายืดหยุ่นตามกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม ร้อยละ 20 ของเวลาทั้งหมด

วิธีการฝึกปฏิบัติ การตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับทัศนคติ ความคิดเห็น มีการจับคู่ 2-3 คน ฝึกทักษะต่างๆ มีการทำแบบวิเคราะห์ในการประชุมกลุ่มย่อยและมีการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน และมีการฝึกปฏิบัติกับผู้มาขอรับบริการและทำแบบเพื่อนำมาแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน รวมทั้งจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยด้วย

9. การกำหนดงบประมาณการฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ การจัดการฝึกอบรมควรได้รับงบประมาณจาก องค์กรเอกชน ต่างประเทศ และรัฐบาล

10. การประเมินและการติดตามผลการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์ การจัดการฝึกอบรมควรมีการประเมินและติดตามผล ดังต่อไปนี้

การประเมินผล ควรประเมินผลทั้งระหว่างและหลังการฝึกอบรม และควรทำรายงานการประเมินผลให้ทราบทั่วกัน

การติดตามผล ควรติดตามผล โดยการ Case Conference เดือนละครั้ง และโดยการฝึกอบรมเพื่อพูนความรู้ 3 วัน ปีละครั้ง จัดให้มีการนิเทศก์แบบ Supervise สองเดือนครั้ง ควรมีการประเมินและติดตามผลโดยการนิเทศก์หลังการอบรมเป็นระยะๆ และให้มีการประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นการติดตามผล

11. การปฏิบัติงานหลังการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์ ควรจัดให้มีสิ่งต่อไปนี้หลังจากการฝึกอบรม ควรมีการเตรียมสถานที่เพื่อให้บริการแบบนิรนามหรือคลินิกให้การศึกษาโดยให้มีการทำงานเป็นทีม คือมีผู้ให้คำปรึกษาอย่างน้อย 2 คน ใน 1 จุดบริการ จัดให้มีระบบการประสานงานระหว่างหน่วยให้การศึกษา กับหน่วยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยเจาะเลือด สังกะสงเคราะห์ เป็นต้น และควรกำหนดบทบาทหน้าที่ ของผู้ให้การศึกษาให้ชัดเจน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเดลฟาย โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินขั้นตอนต่างๆ และรายละเอียดของขั้นตอนต่างๆ โดยกำหนดว่า ข้อกระทงที่นำมาใช้นั้นต้องมีค่ามัธยฐานเท่ากับหรือมากกว่า 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ต้องมีค่าเท่ากับหรือน้อยกว่า 1.50 มิฉะนั้นไม่นำมาเป็นขั้นตอนและรายละเอียดของขั้นตอน ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับขั้นตอนทั้งหมด 11 ขั้นตอน ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเป็นเพราะขั้นตอนเหล่านั้นเป็นขั้นตอนการฝึกอบรมที่ใช้กันโดยทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการฝึกอบรมของ ระบบการฝึกอบรมแบบ The Critical Events Model ของ ลีโอนาร์ด แนดเลอร์ (1989) ซึ่งมีอยู่ 9 ขั้นตอน คือ การกำหนดความจำเป็นในการฝึกอบรม การกำหนดงานที่ต้องปฏิบัติ การกำหนดความจำเป็นของผู้รับการฝึกอบรม การพิจารณาวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม การเลือกเทคนิคการฝึกอบรม การเลือกอุปกรณ์ในการฝึกอบรม การดำเนินการ ฝึกอบรม และการประเมิน ติดตามผลและผลป้อนกลับ นอกจากนี้รูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์จะสอดคล้องกับระบบการฝึกอบรมแบบ The Critical Events Model ของ ลีโอนาร์ด แนดเลอร์แล้ว ยังสอดคล้องกับรูปแบบการให้การศึกษาด้านสาธารณสุขของริต้า ริเช่ (1986) มีชื่อว่า "A Hospital - Based Educational Planning Process Quality Assurance Plan" รูปแบบการให้ศึกษานี้แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่

คือ การหาความต้องการจำเป็น การวางแผนการให้การศึกษา การเตรียมเครื่องมือและการจัดการให้การศึกษา และการประเมินผล ซึ่งเมื่อแยกรายละเอียดของทั้ง 4 ขั้นตอนแล้วเป็นขั้นตอนย่อย 9 ขั้นตอนดังนี้ รวบรวมปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ตั้งจุดมุ่งหมาย ตั้งวัตถุประสงค์ จัดวิธีสอน ประเมินผลการวางแผน การปฏิบัติการให้การศึกษา การประเมินผล การประเมินผล และการติดตามผล โดยที่รูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์มีขั้นตอนที่มากกว่าอยู่ 2 ขั้นตอนคือ การกำหนดนโยบายการฝึกอบรม และการจัดสรรงบประมาณการฝึกอบรม รายละเอียดของขั้นตอนการฝึกอบรมผู้วิจัยได้แยกกล่าวถึงตามขั้นตอนทั้ง 11 ขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ควรจะหาความต้องการจากบุคคล 3 คนด้วยกันคือ หัวหน้าหน่วยงาน ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และบุคลากรในหน่วยงาน การหาความต้องการจำเป็นจากหัวหน้าหน่วยงานนี้ อาจเป็นเพราะว่าหัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมย่อมรู้ปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของหน่วยงาน ผู้เข้ารับการอบรม ก็เป็นอีกคนหนึ่งที่จะต้องหาความต้องการจำเป็นเพราะผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้ที่ต้องนำความรู้ ทักษะ ไปใช้ปฏิบัติงาน ผู้จัดต้องรู้ความต้องการ ความรู้พื้นฐาน ทักษะปัญหาต่างๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และบุคลากรในหน่วยงานก็มีความจำเป็นต้องหาความต้องการด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านได้ให้ความเห็นว่า การหาความจำเป็นกับบุคคลที่ทำงานในหน่วยงานควรจะเลือกเฉพาะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์

2. การกำหนดนโยบายการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับรายละเอียดของนโยบายการฝึกอบรมมากและมากที่สุดรวมทั้งสอดคล้องกัน ถึง 17 ข้อ จาก 18 ข้อ โดยส่วนใหญ่เน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมและควรให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบทั่วกันว่ามีบริการดังกล่าวในหน่วยงาน และส่งเสริมให้มีการผลิตผู้ให้การศึกษาให้มีปริมาณมากพอที่จะให้บริการได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีการส่งเสริมให้มีการผลิตผู้ให้การศึกษาจากทุกหน่วยงานไม่ว่าจะสังกัดกระทรวง ทบวง กรมใด แต่ทั้งนี้ควรจะให้ผู้ที่ผ่านการอบรมนั้นสามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้ไปใช้จริง อาจให้ทำเป็นงานประจำของผู้นั้นเลย นอกจากนโยบายที่กล่าวถึงในผลการวิจัยแล้ว ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านยังได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องนโยบายว่า ควรมีนโยบายให้นำผลงานบริการปรึกษามาพิจารณาความดีความชอบด้วย

3. การกำหนดวัตถุประสงค์การฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยมากและมากที่สุดจากรายละเอียดที่ผู้เชี่ยวชาญ 20 ข้อ จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ต่างๆ นั้นเกี่ยวข้อง

กับหลักจิตวิทยาที่จะทำให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ คือ (1) เพื่อให้เกิดความรู้ (2) เพื่อให้เกิดทัศนคติ (3) เพื่อให้เกิดทักษะ (วิจิตร อวระกุล, 2537) ซึ่งทั้ง 3 ข้อที่กล่าวมาแล้วนั้นเกี่ยวเนื่องไปถึงหลักของการให้การปรึกษา หลักการให้ความรู้ที่ควรนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในระดับต่างๆ เช่นเดียวกับสิ่งที่ต้องคำนึงถึงให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์การฝึกอบรม ผู้ให้การปรึกษาเรื่อง ของกองโรคเอดส์ (2537) คือ ควรมีองค์ประกอบของความรู้ (Knowledge) เจตคติ (Attitude) และการปฏิบัติ (Practice) ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หลักการทั้ง 3 ที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นหลักการซึ่งนำมาเป็นหลักในการตั้งวัตถุประสงค์แล้วจะสามารถประเมินผลได้ รวมถึงการนำไปปฏิบัติก็สามารถบรรลุวัตถุประสงค์มากกว่าการที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์โดยมิได้ยึดหลักการใดหลักการหนึ่ง

4. การจัดบุคลากรการฝึกอบรม ผู้วิจัยทำการแบ่งการจัดบุคลากรการฝึกอบรมเป็น 3 ข้อใหญ่ คือ คุณสมบัติและลักษณะของผู้จัดการฝึกอบรม คุณสมบัติและลักษณะของวิทยากร และวิทยากรพิเศษในการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อกระทงต่างๆ ทั้งหมด 34 ข้อจาก 49 ข้อ ที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งคุณสมบัติและลักษณะของผู้จัดการฝึกอบรมนั้นผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน 10 ข้อ โดยส่วนใหญ่เน้นให้มีความรู้และทักษะด้านการฝึกอบรมที่จะนำไปใช้ในการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยคาดว่าการศึกษาที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า การจัดการฝึกอบรมผู้ให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ผู้จัดต้องทำงานทุกอย่างเนื่องจากบุคลากรในการจัดการฝึกอบรมมีน้อย สำหรับคุณสมบัติและลักษณะของวิทยากรนั้น ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันถึง 20 ข้อ ส่วนใหญ่เน้นประสบการณ์ของวิทยากรที่จะสามารถนำมาให้ความรู้กับผู้เข้ารับการอบรมได้ ส่วนวิทยากรพิเศษนั้นควรมีอยู่ด้วยกัน 3 คน แต่ผู้เชี่ยวชาญบางท่านได้ให้ความเห็นว่า ในการฝึกอบรมอาจไม่จำเป็นต้องมีวิทยากรครบทุกท่านดังที่กล่าวมาแล้วก็ได้ แต่อาจให้วิทยากรหลักสรุปในเรื่องต่างๆ แทนการเชิญวิทยากรมาครบทุกด้าน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะเรื่องบางเรื่อง เช่น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคเอดส์ วิทยากรที่สอนเรื่องการให้บริการปรึกษาอาจสามารถสอนในเรื่องความรู้เรื่องโรคเอดส์ด้วย จึงไม่ต้องมีวิทยากรเรื่องละคนก็อาจเป็นได้

5. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เข้ารับการอบรมนั้นควรเป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดใด ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นด้วย 10 ข้อ และ 1 ใน 10 ข้อนั้นผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นด้วยมากที่สุดว่าไม่จำกัดว่ากลุ่มเป้าหมายสังกัดใดแต่ขอให้มีความเกี่ยวข้องกับให้การปรึกษาโดยตรง ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับผลการวิจัยว่า กลุ่มเป้าหมายควรมาจากสังกัดใดก็ได้ แต่เมื่อฝึกอบรมแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ด้านวุฒิการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายนั้นผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควร

เป็นผู้ที่จบการศึกษาด้านใดก็ได้แต่ควรอยู่ในระดับปริญญาตรี แต่ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำการประเมินรูปแบบเห็นว่าไม่จำเป็นต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี อาจต่ำกว่าหรือสูงกว่าก็ได้ ผู้วิจัยคาดว่าที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นอย่างนั้นเนื่องจากว่า บุคลากรทางการแพทย์มีหลายสาขาซึ่งบางสาขามีได้จบถึงระดับปริญญาตรี เช่น ผู้ช่วยพยาบาล ก็สามารถทำหน้าที่ได้แต่ขึ้นอยู่กับความสนใจของกลุ่มเป้าหมายที่จะตัดสินใจว่าสามารถเป็นผู้ให้การปรึกษาได้หรือไม่

6. การดำเนินงานการฝึกอบรมผู้ให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานนั้นผู้รับผิดชอบควรเป็นหน่วยงานใดก็ได้ที่สามารถดำเนินการได้หรืออาจจัดตั้งเป็นคณะกรรมการร่วมในการจัดการฝึกอบรม ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเป็นเพราะหน่วยงานในการรับผิดชอบดำเนินการนั้นมีอยู่ไม่มากนักที่เกี่ยวข้องเช่นกองโรคเอดส์ กรมสุขภาพจิต ซึ่งทั้ง 2 หน่วยงานที่กล่าวถึงนี้เคยเป็นผู้จัด โดยมีบางครั้งก็ร่วมประสานงานกันในการจัดการฝึกอบรม ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญจึงอาจจัดตั้งคณะกรรมการร่วมในการจัดการฝึกอบรมก็ได้ แต่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละหลักสูตรไม่ควรเกิน 25 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้เหตุผลว่า ถ้าจำนวนคนมากย่อมทำให้การฝึกอบรมนั้นไม่สัมฤทธิ์ผล เนื่องจากการฝึกอบรมผู้ให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์เป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องฝึกทักษะการให้การปรึกษาด้วยในเรื่องนี้ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่าน กล่าวว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรมีประมาณ 25 - 40 คน แต่ควรต้องมีวิทยากรประจำกลุ่มให้เพียงพอกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม สำหรับเรื่องของสถานที่ที่จะใช้ในการฝึกอบรม ควรจะแยกจากสถานที่ทำงาน เป็นที่เงียบสงบส่วนตัว มีที่พัก เพราะจะได้ไม่มีผู้รบกวนในเวลาฝึกอบรมควรมีทั้งห้องประชุมใหญ่และห้องประชุมกลุ่มย่อย เนื่องจากต้องใช้การฝึกปฏิบัติกลุ่มย่อยด้วยแต่ทั้งนี้การติดต่อสื่อสารก็ควรให้มีความสะดวกรวดเร็ว ผู้วิจัยเคยมีประสบการณ์ในการจัดการฝึกอบรมจึงมีความเห็นว่า การที่จัดการฝึกอบรมแยกจากสถานที่ทำงานจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีสมาธิในการอบรม ไม่ต้องห่วงงานที่ทำค้างอยู่และไม่ต้องถูกใช้งานจากผู้บริหารหน่วยงานในขณะที่กำลังฝึกอบรมด้วย

7. การกำหนดเกณฑ์การเลือกใช้สื่อในการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า สื่อที่ควรจัดไว้ใช้ในการฝึกอบรมควรทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจะนำความรู้ไปใช้ โดยได้กำหนดเกณฑ์การเลือกสื่อไว้ 11 ข้อ โดยส่วนใหญ่จะเน้นถึงความเหมาะสมกับเนื้อหา จุดมุ่งหมาย ลักษณะ และสภาพแวดล้อมในการฝึกอบรม รวมทั้งให้เกิดแนวคิดต่างๆ ที่วิทยากรต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับ ในเรื่องสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมนี้ผู้ทรงคุณวุฒิ (ดร.จิน แบร์, 2539) ให้ความเห็นว่า ควรมีแผ่นโปรงใส วีดิทัศน์ สไลด์ และเทป ผู้วิจัยคาดว่า เหตุที่ผู้ทรงคุณวุฒิเลือกใช้แผ่นโปรงใส และสไลด์ เพื่อนำมาใช้สอนและฉายประกอบการสอนเพื่อทำ

ให้ความรู้ และความเข้าใจมากขึ้น ส่วนวีดิทัศน์และเทปนั้นนำมาเพื่อใช้ในการฝึกปฏิบัติ เช่นการบันทึกวีดิทัศน์การแสดงบทบาทสมมติเพื่อใช้เปิดดูและวิเคราะห์การปฏิบัติงานอาจให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมร่วมวิเคราะห์วิจารณ์ในการประชุมกลุ่มย่อย หรืออาจใช้เทปบันทึกเสียง ในการฝึกปฏิบัติก็เป็นไปได้ ซึ่งวิธีการนี้สอดคล้องกับการฝึกปฏิบัติในคู่มือวิทยากรบริการปรึกษาเกี่ยวกับโรคเอดส์ (โรคเอดส์, กอง, 2537) ที่ใช้การฝึกปฏิบัติด้วยเทปและมีการวิเคราะห์เทปด้วย

8. การจัดหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์ ผลการวิจัยพบว่าระยะเวลาในการฝึกอบรมควรเป็น 5 วันและ 4 คืน เพื่อที่จะได้มีเวลาฝึกปฏิบัติในเวลากลางคืน และสามารถป้องกันการขาดหายของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเนื่องจากจะต้องอยู่ร่วมกันทั้ง 4 คืน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิบางท่าน เห็นว่าอาจยืดหยุ่นประมาณ 3 - 5 วันก็ได้ ผู้วิจัยคาดว่าถ้าการฝึกอบรมใช้เวลามากจนเกินไปอาจทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความเครียดได้ ในเรื่องของสัดส่วนของหลักสูตรการฝึกอบรมควรเป็นการบรรยายร้อยละ 25 และการฝึกปฏิบัติร้อยละ 75 อาจเนื่องจากการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์เป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการซึ่งมีเนื้อหาในภาคบรรยายน้อย แต่ต้องเน้นที่การฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ได้จริง ในการแบ่งหลักสูตรตามสัดส่วนของเนื้อหา ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์ ร้อยละ 10 ของเนื้อหาทั้งหมด เรื่องการให้การศึกษา ร้อยละ 70 ของเวลาทั้งหมด และเนื้อหาที่ยืดหยุ่นตามกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม เช่นกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำงานในท้องให้การศึกษากับผู้ฝากครรภ์ ก็ควรเน้นเนื้อหาด้านนี้ร้อยละ 20 ของเวลาทั้งหมด ในเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเนื่องมาจากเนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์นั้นเป็นเนื้อหาที่แน่นอนผู้เข้ารับการอบรมสามารถเกิดความรู้ได้ด้วยการบรรยายโดยใช้เวลาไม่มาก แต่เนื้อหาการให้ศึกษานั้นจะต้องพูดถึงการฝึกปฏิบัติด้วยจึงต้องใช้เวลามากกว่า ในส่วนวิธีการฝึกปฏิบัติผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการบันทึกเทปแล้วนำมาอภิปรายในกลุ่มย่อยและการแสดงบทบาทสมมติโดยให้มีการวิจารณ์โดยสมาชิกกลุ่มย่อยเพื่อจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง

9. งบประมาณการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่างบประมาณที่ได้ควรมาจากงบประมาณของรัฐบาล การสนับสนุนจากองค์กรเอกชน และการสนับสนุนจากต่างประเทศ ไม่ควรมาจากผู้เข้ารับการอบรมเนื่องจากการเข้ารับการอบรมนั้นก็เพื่อหน้าที่การงานจึงน่าจะให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถเบิกได้จากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

10. การประเมินและการติดตามผลการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลการฝึกอบรมนั้นควรมีการประเมินทั้งระหว่างและหลังการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดหลักสูตร

สูตรการอบรมการให้บริการปรึกษา (โรคเอดส์, กอง, 2537) ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า น่าจะเป็นเพราะการประเมินระหว่างการฝึกอบรมอย่างเดีวอาจทำให้ไม่ทราบผลรวมของการฝึกอบรม ในทางตรงกันข้ามถ้ามีแต่การประเมินหลังการฝึกอบรมก็ไม่สามารถทราบได้ว่าระหว่างการฝึกอบรมมีสิ่งใดที่ควรแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ แต่ทั้งนี้ไม่ควรให้มีการประเมินระหว่างการฝึกอบรมมากเกินไปเพราะอาจทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดอาการเบื่อได้และควรทำรายงานการประเมินผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบทั่วกัน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในที่นี้มีหลายท่าน อาทิ วิทยากร ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้ร่วมจัดการฝึกอบรมเป็นต้น การจัดทำรายงานการประเมินผลนี้ สอดคล้องกับการดำเนินการหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ของน้อย ศิริโชติ (2521) ซึ่งกล่าวไว้ว่าหลังเสร็จสิ้นการประเมินผลแล้วควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลการจัดอบรมจากใบประเมินรวม การติดตามผลควรมีการติดตามผลโดยการ Case conference เดือนละครั้ง และควรให้มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ 3 วัน ปีละครั้ง นอกจากนี้ควรมีการนิเทศก์แบบ Supervise 2 เดือนครั้ง ควรให้มีการประเมินและติดตามผลโดยการนิเทศก์หลังการฝึกอบรมเป็นระยะๆ และให้มีการประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นการติดตามผลด้วย

11. การปฏิบัติงานหลังการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ให้การปรึกษาให้ชัดเจน อาจเปิดเป็นคลินิกนิรนามหรือคลินิกให้การปรึกษาเพื่อให้บริการโดยประสานงานระหว่างหน่วยงานให้บริการกับหน่วยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่นสังคมสงเคราะห์ หน่วยเจาะเลือด เป็นต้น และในสถานที่ให้บริการนั้น ควรมีผู้ให้การปรึกษาไม่ต่ำกว่า 2 คนใน 1 จุดบริการ ผู้วิจัยคาดว่ากรณีที่ผู้ให้การปรึกษา ไม่ต่ำกว่า 2 คนใน 1 จุดบริการนั้นเพื่อให้ผู้ให้การปรึกษามีโอกาสพักผ่อนและได้ปรึกษาหารือกันในเรื่องที่จำเป็น แต่ก็ควรต้องกำหนดบทบาทของผู้ให้การปรึกษาให้ชัดเจนด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบที่สร้างขึ้น เป็นแบบทั่วไปมีขั้นตอนหลัก 11 ขั้นตอน ผู้ใช้ควรใช้ทั้ง 11 ขั้นตอนแต่อาจแตกต่างกันในรายละเอียด ทั้งนี้ ถ้าใช้รายละเอียดตามรูปแบบได้มากจะเป็นการดีที่สุด เนื่องจากเป็นรายละเอียดซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันแล้ว

1.2 การนำรูปแบบนี้ไปใช้ ควรได้มีการตกลงร่วมกันระหว่างผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรม ผู้จัด วิทยากรและผู้เกี่ยวข้องว่า จะใช้รูปแบบนี้ในการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันจะเป็นผลให้การฝึกอบรมสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการหาความต้องการจำเป็นที่เหมาะสม ในการฝึกอบรมผู้ให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ เนื่องจากในการฝึกอบรมทุกๆ สาขาเน้นถึงการหาความต้องการจำเป็นว่า เป็นขั้นตอนที่สำคัญและขั้นตอนแรกในกระบวนการฝึกอบรม ในการฝึกอบรมผู้ให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ก็เช่นกัน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมิได้ศึกษาถึงวิธีการที่เหมาะสม สำหรับการหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมผู้ให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์อย่างละเอียดจึงควรมีการวิจัยเรื่องดังกล่าวด้วย

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลที่เหมาะสม เพราะการฝึกอบรมที่ดีนั้นต้องบรรลุวัตถุประสงค์ ของแต่ละโครงการซึ่งจะทราบได้โดยการประเมินผลโครงการนั้น การที่จะทำการประเมินผลก็ควรมีวิธีการประเมินผล ซึ่งถูกต้องตามหลักวิชาการและเหมาะสมกับการฝึกอบรมผู้ให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ด้วย

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างเกณฑ์การติดตามผลหลังฝึกอบรมผู้ให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ เนื่องจากการฝึกอบรมผู้ให้การปรึกษาเรื่องโรคเอดส์เป็นลักษณะการฝึกอบรมที่เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้จริง ดังนั้นเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้วจึงควรมีการติดตามผล ซึ่งการติดตามผลนี้ ก็ควรมีเกณฑ์การติดตามผลที่เหมาะสมเพื่อช่วยเหลือผู้เข้ารับการอบรมและเพื่อนำผลมาปรับปรุงประสิทธิภาพในการฝึกอบรมในครั้งต่อไปด้วย